

The winning edge-yesterday's dream, today's reality

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ			Άννα
ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ			
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ			
Πρόεδρος της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών			

Euro-American Women's Council 8th Annual Global Women's Forum	
<i>Bolstering the Olympic Spirit for International Collaboration Olympic Truce Women, Technology, Environment</i>	Divani Acropolis Palace, Αθήνα 17.10.2003
Panel: The winning edge – yesterday's dream, today's reality	

Όταν, το Σεπτέμβριο του 1997, ανακοινώθηκε η απόφαση της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής να διοργανωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 στην Αθήνα, ο ενθουσιασμός όλων μας ήταν μεγάλος. Ένα όνειρο γενεών για την Ελλάδα είχε γίνει πραγματικότητα, προσφέροντας την ευκαιρία που τόσο διακαώς αναζητούσε η σύγχρονη Ελλάδα: να αποδείξει πως όταν θέλει, ΜΠΟΡΕΙ. Η αισιοδοξία μεγαλώνει, καθώς οι αγώνες είναι μια ευκαιρία που γεννά πολλές άλλες ευκαιρίες, άλλες μικρές και άλλες μεγαλύτερες. Ευκαιρίες για ανάπτυξη,

για εργασία, για βελτίωση, αλλά και δημιουργία νέων υποδομών, ανάπτυξη των επικοινωνιακών δικτύων και επιτάχυνση του οικονομικού και κοινωνικού εκσυγχρονισμού της χώρας.

Η ελληνική ολυμπιακή προετοιμασία διακρίνεται από την ιδιαίτερη έμφαση που δίνει στη μοναδικότητα της δικής μας Ολυμπιάδας, στην προσπάθεια να αποτελέσει μια διαφορετική, μοναδική εμπειρία για όλον τον πλανήτη. Η εμπειρία αυτή δε θα περιορίζεται μόνο στο αθλητικό γεγονός ή στην Πολιτιστική Ολυμπιάδα, αλλά θα ενσαρκώνει τις βαθύτερες και πανανθρώπινες αξίες της ειρήνης, της συνεργασίας, του διαλόγου και της αλληλεγγύης των λαών.

Η Ολυμπιακή Εκεχειρία

Η ιδέα της Ολυμπιακής εκεχειρίας αποτελεί, ίσως, τη μεγαλύτερη συμβολή της σύγχρονης Ελλάδας στο Ολυμπιακό Κίνημα. Το έτος 2000, η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή, σε συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση, εγκαινίασε το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας, έναν παγκόσμιας εμβέλειας Μη Κυβερνητικό Οργανισμό, που εδρεύει στην Ελλάδα και του οποίου προεδρεύει ο Δρ. Jacques Rogue, ενώ Αντιπρόεδρος είναι ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών κος Γιώργος Παπανδρέου. Το Κέντρο, σε συνεργασία με το Διεθνές Ίδρυμα Ολυμπιακής Εκεχειρίας στη Λωζάννη, προωθεί την αναβίωση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας με την ευκαιρία της επιστροφής των Αγώνων στον τόπο της καταγωγής τους. Με συγκεκριμένες δράσεις, το Κέντρο αποσκοπεί, πέρα από την τήρηση της εκεχειρίας στη διάρκεια των Αγώνων, στην ανθρωπιστική υποστήριξη των περιοχών κρίσεων, στη διαμόρφωση συνθηκών διαλόγου μεταξύ των αντιμαχόμενων πλευρών και στη συνεχή και οικουμενική διάδοση του πολιτισμού της ειρήνης.

Σήμερα, η Ολυμπιακή Εκεχειρία εκφράζει την επιθυμία της ανθρωπότητας να χτίσει ένα κόσμο βασισμένο στους κανόνες του έντιμου ανταγωνισμού, του ανθρωπισμού, της συμφιλίωσης και της ανοχής. Η Ολυμπιακή Εκεχειρία είναι μια γέφυρα που συνδέει την παλαιά και σοφή παράδοση με τις ανάγκες του σημερινού κόσμου: τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης, την προώθηση του πολυπολιτισμικού διαλόγου, της συνεργασίας και της κατανόησης.

Η περίοδος των Ολυμπιακών Αγώνων μας προσφέρει την ευκαιρία ενός παρόμοιου διαλόγου και της αναζήτησης βιώσιμων λύσεων για την αποκατάσταση της ειρήνης σε όλες τις περιοχές των συγκρούσεων, όπου θύματα είναι κυρίως οι γυναίκες και τα παιδιά, οι νέοι και οι ηλικιωμένοι.

Αίτημά μας είναι ένας κόσμος ελεύθερος από μίσος, τρομοκρατία και πόλεμο, όπου τα ιδανικά της ειρήνης, της καλής θέλησης και του αλληλοσεβασμού, θα αποτελούν τη βάση των σχέσεων μεταξύ λαών και χωρών. Ο στόχος αυτός ίσως να παραμένει μακρινός, αλλά εάν η Ολυμπιακή Εκεχειρία μπορεί να δημιουργήσει ακόμα και μια μικρή ανάπαυλα από συγκρούσεις και πολέμους, θα στείλουμε από εδώ, από την Αθήνα, ένα ισχυρό μήνυμα ελπίδας στη διεθνή κοινότητα.

Η συμβολή των γυναικών στην Ολυμπιακή προσπάθεια

Οι γυναίκες έχουν ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν σε αυτή την προσπάθεια. Οι γυναίκες ως σύνολο, ιστορικά, δε συνδέονται με πολεμικές πράξεις βίας. Επί αιώνες ζούσαμε στην ιδιωτική σφαίρα, με αποτέλεσμα να έχουμε αναπτύξει φιλειρηνικές ιδιότητες. Η μεταφορά της γυναικείας οπτικής στην εξωτερική πολιτική και στις διεθνείς σχέσεις θα μπορούσε να αλλάξει άρδην την υπάρχουσα

κατάσταση και να μεταβάλει την κουλτούρα της αντιπαράθεσης και της βίας σε κουλτούρα ειρήνης και συνεννόησης.

Το όραμα των γυναικών είναι το όραμα ενός κόσμου ισορροπημένου, όπου τα έθνη και τα κράτη θα συμβιώνουν ειρηνικά, όπου οι τυχόν διαφωνίες θα επιλύονται μέσα από διάλογο και με ειρηνικά μέσα. Στον κόσμο αυτό απορρίπτεται η βία και ο πόλεμος ως μέσα επίλυσης των διαφορών, οι πόροι του πλανήτη και τα αγαθά της επιστήμης και της τεχνολογίας κατανέμονται δίκαια και η προτεραιότητα δίνεται στην ποιότητα της ζωής, στην κοινωνική αλληλεγγύη, στη συνεργασία και στη δημιουργική συμβίωση των ανθρώπων. Στον κόσμο των γυναικών δεν έχουν θέση οι αποκλεισμοί.

Ωστόσο, οι γυναίκες ιστορικά, έχουν υποστεί πολλούς αποκλεισμούς: όταν, το 1896, αναβίωσε ο θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων η συμμετοχή των γυναικών αποκλείστηκε. Το επιχείρημα που επικαλέστηκε τότε ο Βαρόνος Pierre de Coubertin ήταν πως δεν είχε νόημα η γυναικεία συμμετοχή, από τη στιγμή που οι γυναίκες δε μπορούσαν να ανταγωνιστούν τους άνδρες επί ίσους όρους. Οι αντιδράσεις όμως αυτές κάμφθηκαν πολύ γρήγορα, με το επιχείρημα πως οι γυναίκες μπορούσαν να συμμετάσχουν σε αθλήματα που θα ήταν συμβατά με τις δυνατότητές τους. Έτσι, από τους επόμενους κιόλας αγώνες, του 1900, 19 γυναίκες αθλήτριες, από 5 χώρες, συμμετείχαν σε 2 αθλήματα, το τένις και το γκολφ, ενώ η τενίστρια Charlotte Cooper έγινε η πρώτη γυναίκα Ολυμπιονίκης.

Βέβαια, δεν έλειψαν και στα επόμενα χρόνια διακρίσεις εις βάρος των γυναικών από επίσημους αθλητικούς φορείς, τόσο εθνικούς όσο και διεθνείς. Είναι χαρακτηριστικό πως το αγώνισμα των 800 μέτρων έλαβε χώρα μόνο μία φορά μεταξύ 1928 και 1956. Κι αυτό διότι

χαρακτηρίστηκε επικίνδυνο για τις γυναίκες να τρέχουν μια τόσο μεγάλη απόσταση και απαγορεύτηκε μέχρι το 1960. Σήμερα οι γυναίκες τρέχουν σε όλες τις μεγάλες αποστάσεις και στο μααραθώνιο, ανταγωνιζόμενες επάξια πολλούς άνδρες. Ιδιαίτερη μνεία αξίζει και στη γυναικεία συμμετοχή, για πρώτη φορά στο Σύννεϋ, στο Μοντέρνο Πένταθλο, ένα εξαιρετικά απαιτητικό άθλημα, με πέντε αγωνίσματα.[1]

Από το 1900 η γυναικεία συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες βαίνει αυξανόμενη, σε γενικές γραμμές. Στους Ολυμπιακούς του Σύννεϋ έφτασε τις 4069 συμμετοχές. Ιδιαίτερα από το 1976 και μετά, η πρόοδος του γυναικείου αθλητισμού υπήρξε αλματώδης. Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η σπουδή με την οποία οι γυναίκες άρχισαν να κατακτούν χώρους και αθλήματα που μέχρι πριν από λίγα χρόνια τις απέκλειαν. Πρόσφατα είδαμε πολλά παραδοσιακά ανδρικά αθλήματα να ανοίγουν και για τις γυναίκες, χαρίζοντας συναρπαστικό θέαμα στο φίλαθλο κοινό, όπως η σφύρα, το τριπλούν (που έχει χαρίσει και πολλές διακρίσεις στην Ελλάδα), ενώ το κοινό καθηλώνεται στις αναμετρήσεις του άλματος επί κοντώ ανάμεσα στη Φεοφάνοβα και τη Ντραγκίλα.

Σε όλα τα νέα αθλήματα, οι γυναίκες τείνουν να έχουν ενεργό συμμετοχή. Επιπλέον, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν αθλήματα αποκλειστικά ανδρικά, όπως ήταν στο Σύννεϋ το baseball, το boxing και η πάλη, υπάρχουν, αντίστοιχα και άλλα, αποκλειστικά γυναικεία, όπως είναι το Softball, η ρυθμική γυμναστική και η συγχρονισμένη κολύμβηση.[2]

Ωστόσο, παρά την αναμφισβήτητη πρόοδο που έχει σημειωθεί εξακολουθούμε να είμαστε μάρτυρες διακρίσεων εις βάρος των γυναικών που ασχολούνται ή επιθυμούν να ασχοληθούν με τον αθλητισμό και τον πρωταθλητισμό. Ο

γυναικείος επαγγελματικός αθλητισμός δεν απολαμβάνει της ίδιας κάλυψης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όσο ο ανδρικός. Οι γονείς δεν ενθαρρύνουν με την ίδια ευκολία τα κορίτσια τους να ασχοληθούν με κάποιο άθλημα, σε σχέση με τα αγόρια τους.

Ο αποκλεισμός αυτός συνεχίζεται παρά τις πολλαπλές αποδείξεις για τη σημασία που έχει ο αθλητισμός για την υγεία του ανθρώπου και των γυναικών ειδικότερα. Η άθληση μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην πρόληψη ασθενειών, όπως η οστεοπόρωση και οι καρδιοπάθειες. Ειδικότερα, δε, η άθληση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, αφενός, βοηθά την ίδια τη γυναίκα, αφετέρου έχει πολλαπλασιαστικά θετικές επιδράσεις στο έμβρυο.

Ένα από τα βασικά αίτια αυτής της πραγματικότητας είναι και η απουσία ικανοποιητικού αριθμού γυναικών από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων που σχετίζονται με τον αθλητισμό. Δυστυχώς δεν συναντούμε πολλές γυναίκες στη διοίκηση αθλητικών σωματείων, σε θέσεις προπονητών, στις διοργανώσεις αθλητικών εκδηλώσεων. Όταν, όμως, κρίνονται θέματα που αφορούν τις γυναίκες αθλήτριες και τα γυναικεία αγωνίσματα, ποιες εγγυήσεις μας παρέχει το ισχύον ανδροκεντρικό καθεστώς πως τα δικαιώματα και οι ιδιαιτερότητες των γυναικών θα ληφθούν υπόψη; Υπό αυτές τις συνθήκες είναι αναμενόμενο να υπάρχουν ελλείψεις στην υποδομή και το περιβάλλον που θα δεχθεί τις γυναίκες αθλήτριες.

Οι ρίζες αυτές των διακρίσεων δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα, δηλαδή, με την ικανότητα των γυναικών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που ο αθλητισμός ανοίγει μπροστά τους ή με την ικανότητά τους να συγκινήσουν το κοινό που τις παρακολουθεί. Οι όποιες διακρίσεις και στερεοτυπικές συμπεριφορές

εδράζονται πάντα σε προκαταλήψεις και κατάλοιπα της πατριαρχίας. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1996 στην Ατλάντα, 26 χώρες έστειλαν αποκλειστικά άνδρες αθλητές και καμία γυναίκα. Στις χώρες αυτές, αξίζει να παρατηρήσουμε πως δεν περιλαμβάνεται καμία ευρωπαϊκή, ενώ οι περισσότερες βρίσκονται στην Αφρική και την Ασία.

Η γεωγραφική κατανομή, αλλά και οι δηλώσεις των ίδιων των κρατών, αποκαλύπτουν πως τα κύρια κίνητρα για τον αποκλεισμό των γυναικών από τους Ολυμπιακούς Αγώνες είναι πολιτισμικά, κοινωνικά και θρησκευτικά. Πράγματι, σε χώρες όπου ο ισλαμικός νόμος ακολουθείται πιστά και κατά γράμμα (όπως είναι το Ιράν, το Αφγανιστάν, το Ομάν, το Κουβέιτ, το Πακιστάν, το Κατάρ, η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα), οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να δείχνουν το σώμα τους, ούτε να συμμετέχουν σε αθλήματα και μάλιστα ενώπιον ανδρικού κοινού. Αθλήτριες προερχόμενες από ισλαμικές χώρες που έχουν αψηφήσει τους κανόνες έχουν δεχθεί απειλές κατά της ίδιας τους της ζωής από φανατικές οργανώσεις ισλαμιστών.

Οι διακρίσεις αυτές σε βάρος των γυναικών είναι απολύτως απαράδεκτες και πρέπει να καταπολεμηθούν με τη μεγαλύτερη δυνατή αποφασιστικότητα. Στόχος μας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας θα πρέπει να είναι η πλήρης και ισότιμη συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα αθλήματα και με όσο το δυνατόν περισσότερες γυναίκες. **Να μην υπάρξει ούτε μία αντιπροσωπεία χώρας, χωρίς συμμετοχή γυναικών αθλητριών, στην Ολυμπιάδα του 2004!** Ο αποκλεισμός από τους Αγώνες λόγω του φύλου είναι αντίθετος τόσο με το πνεύμα, όσο και με το γράμμα της Χάρτας των Ολυμπιακών Αγώνων (Olympic Charter), η οποία χαρακτηρίζει «κάθε μορφή διάκρισης, εναντίον χώρας ή προσώπου με βάση τη φυλή,

τη θρησκεία, τις πολιτικές πεποιθήσεις, το φύλο ή άλλη, ασύμβατη με το Ολυμπιακό κίνημα».[3]

[1] www.olympicwomen.co.uk.

[2] www.olympicwomen.co.uk.

[3] Regan Good: "Women's Share at Olympic Competition Drops" στο www.womensenews.org